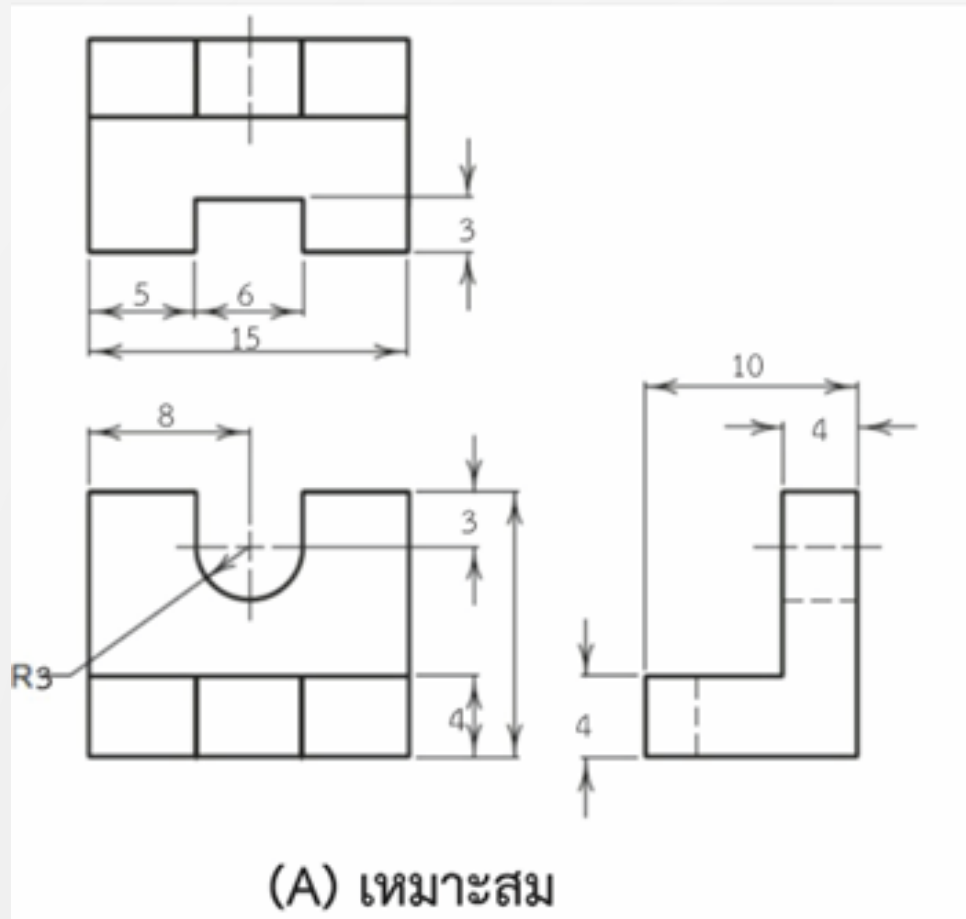

การบอกขนาด และลักษณะของผิวชิ้นงาน

- การบอกขนาด คือ กระบวนการในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและระยะในงานเขียนแบบ
- การบอกขนาดอาจมีมาตรฐาน และแนวทางที่แตกต่างกันตามลักษณะของงาน และวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร เช่น การเขียนแบบเครื่องกล การเขียนแบบก่อสร้าง การเขียนแบบตกแต่งภายใน
- การบอกขนาดของงานเขียนแบบอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายในการทำงานเขียนแบบซึ่ง มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับรูปร่างและขนาดของวัตถุนั้นสื่อสองมิติ
- ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดนั้นนิยมบอกขนาดของชิ้นงานบนภาพที่วาดด้วยตัวเลขจึงเป็นการสะดวกมากกว่าสำหรับผู้อ่านแบบ เพราะสามารถทราบขนาดได้ในทันทีไม่ต้องเสียเวลาวัดระยะซ้ำอีก

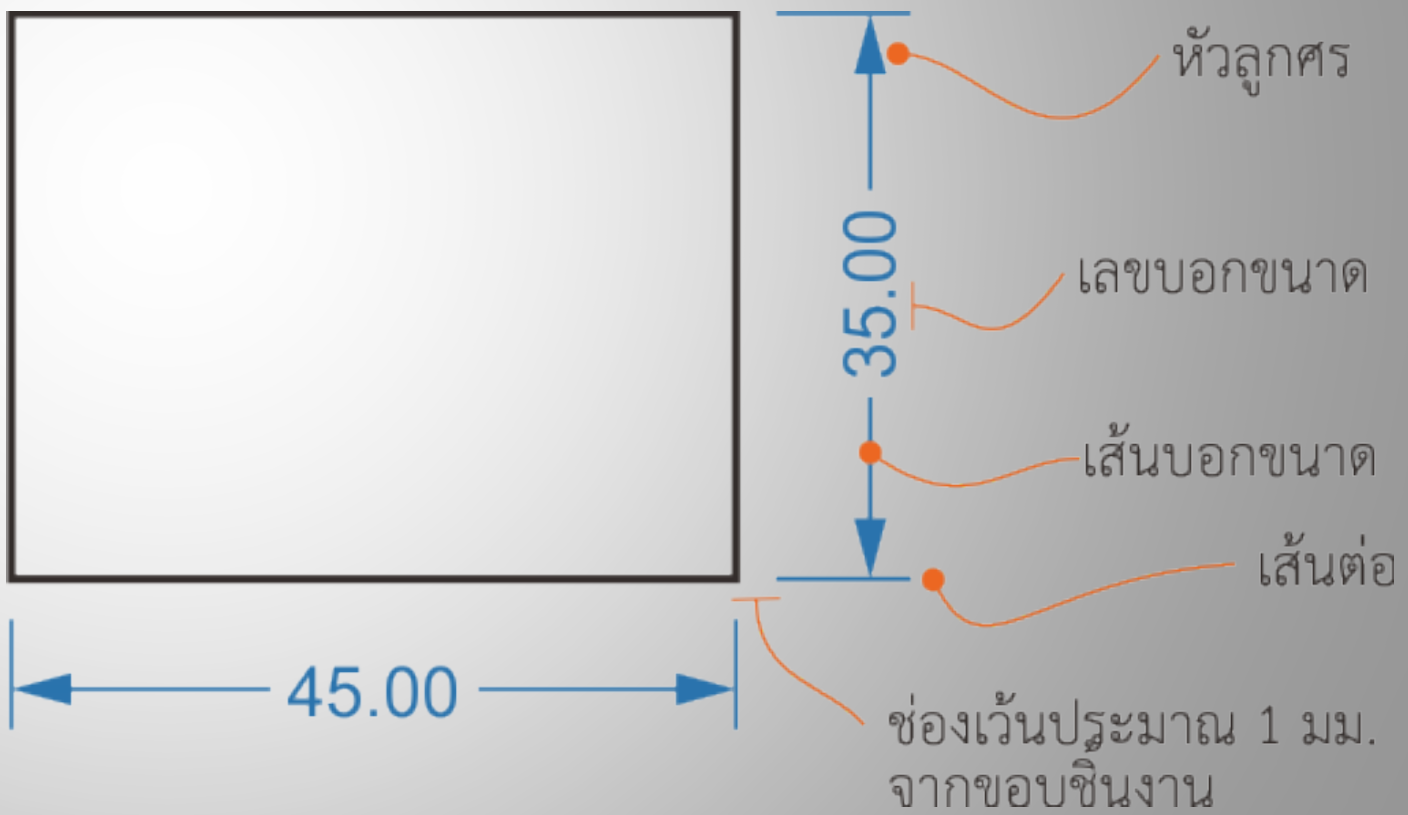
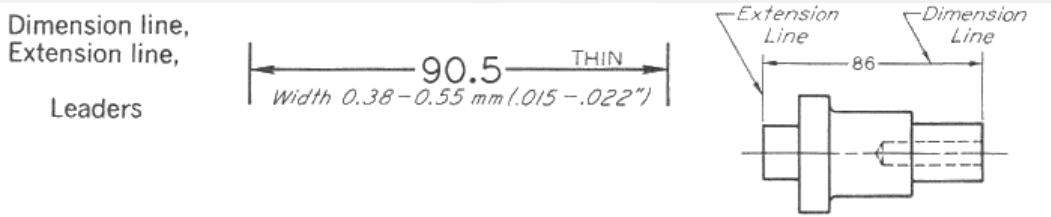
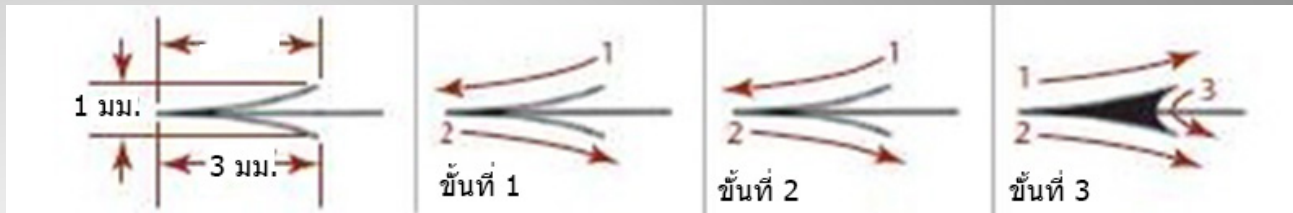
มาตรฐานการบอกขนาดเบื้องต้น

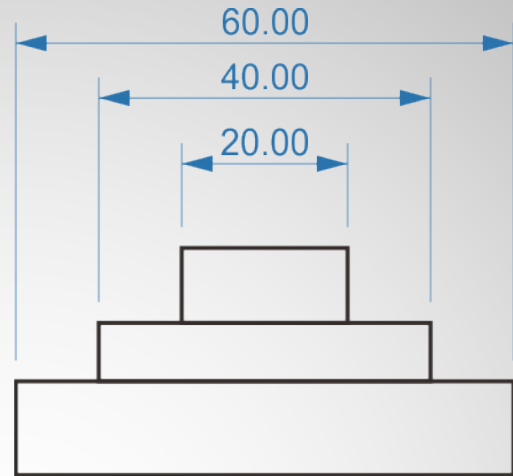
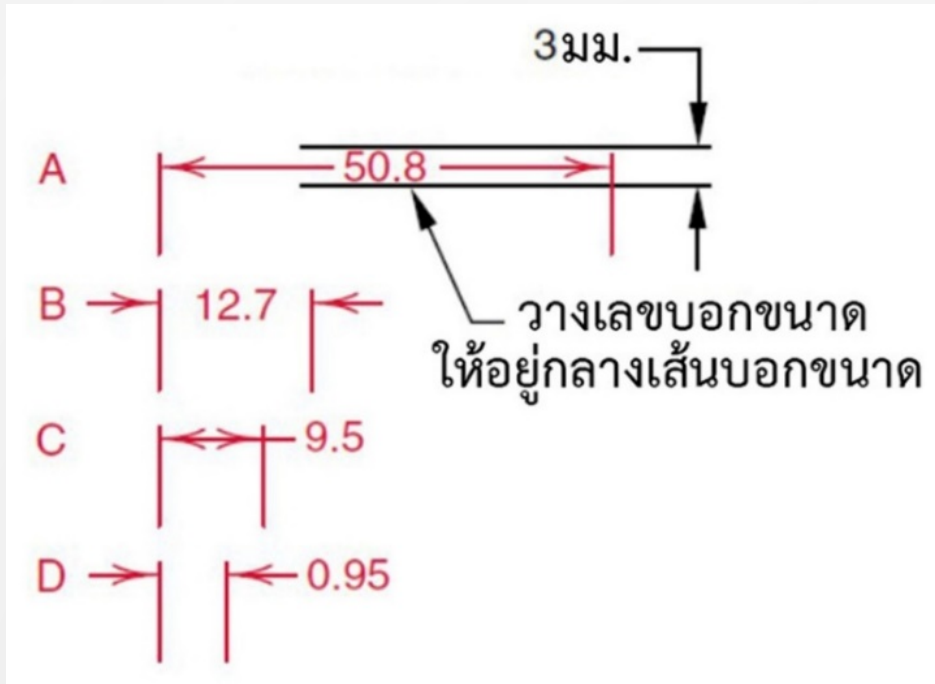
1. การบอกขนาดชิ้นงานใดๆ ควรบอกขนาดเพียงเท่าที่จำเป็นต่อความเข้าใจในการอ่านแบบเท่านั้น
2. ควรระมัดระวังความซ้ำซ้อนในการกำหนดขนาด ในระบบภาพฉายออร์โทกราฟฟิกขนาดของตำแหน่งเดียวหากบอกหลายครั้งอาจเกิดความเข้าใจผิดพลาด จึงควรบอกเพียงครั้งเดียวบนภาพที่สื่อสารได้เหมาะสม
3. หลีกเลี่ยงความยุ่งยากสืบจากการคำนวณหาขนาด การบอกขนาดไม่ควรอาจทำให้ผู้อ่านแบบต้องคำนวณหาขนาดเพิ่ม และอาจเพิ่มโอกาสของความผิดพลาดจากการคำนวณ
4. ใช้มาตราส่วนปรับขนาดการเขียนภาพชิ้นงานให้เหมาะสม ชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่กว่ากระดาษให้ใช้มาตราส่วนย่อ เช่น 1:2, 1:5, 1:10 และชิ้นงานที่มีขนาดเล็กเกินกว่าการเขียนรายละเอียดสำคัญให้ใช้มาตราส่วนขยาย เช่น 2:1, 5:1, 10:1 แล้วบอกขนาดให้ตรงกับขนาดของชิ้นงานจริง โดยต้องไม่ลืมระบุมาตราส่วนที่ใช้เขียนลงบนแบบ
5. การบอกขนาดที่ดีควรเริ่มให้ข้อมูลจากด้านล่างของภาพ แล้วเพิ่มส่วนที่เหลือในทิศทางเวียนตามเข็มนาฬิกา
6. ในกรณีที่มีเส้นบอกขนาดหลายเส้นขนานกัน ควรเว้นระยะห่างระหว่างเส้นเท่าๆกัน โดยเส้นแรกอาจห่างจากขอบชิ้นงาน 8 – 10 มม. และเส้นที่สองวางให้ห่างจากเส้นแรก 6 มม. ทั้งนี้เพื่อให้มีที่ว่างพอสำหรับการเขียนเลขบอกขนาด
7. นิยมเขียนเส้นบอกขนาดที่เล็กกว่าไว้ด้านในใกล้ชิ้นงาน แล้วจึงเขียนเส้นที่ยาวกว่าตัดออกไปตามลำดับ

ส่วนประกอบของเส้นบอกขนาด

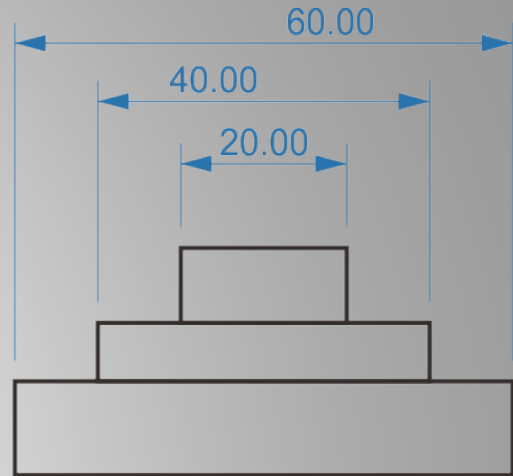
- เส้นบอกขนาด (Dimension line)
- เส้นต่อ (Extension line)
- หัวลูกศร (Arrowhead)
- เลขบอกขนาด (Dimension Figures)

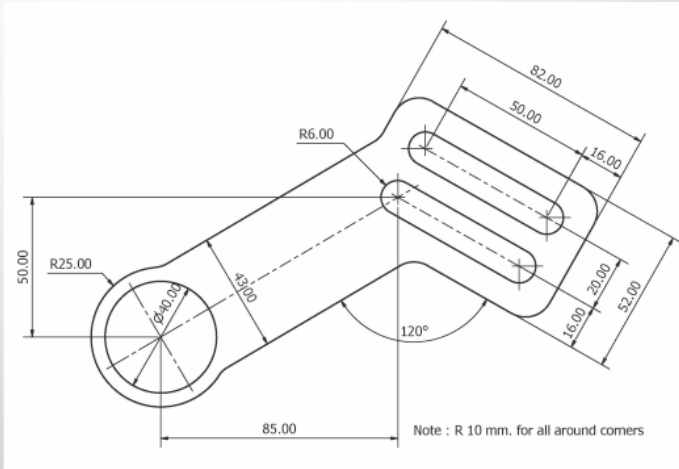
การวางเลขบอกขนาด

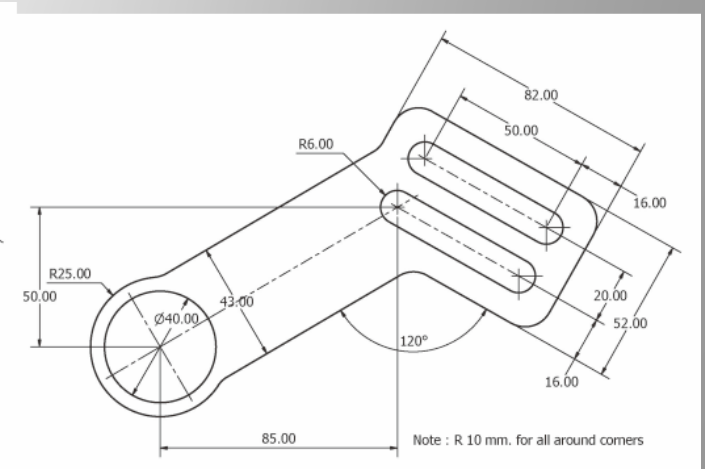
☹ ไม่เหมาะสม

☺ เหมาะสม

(A) Aligned System

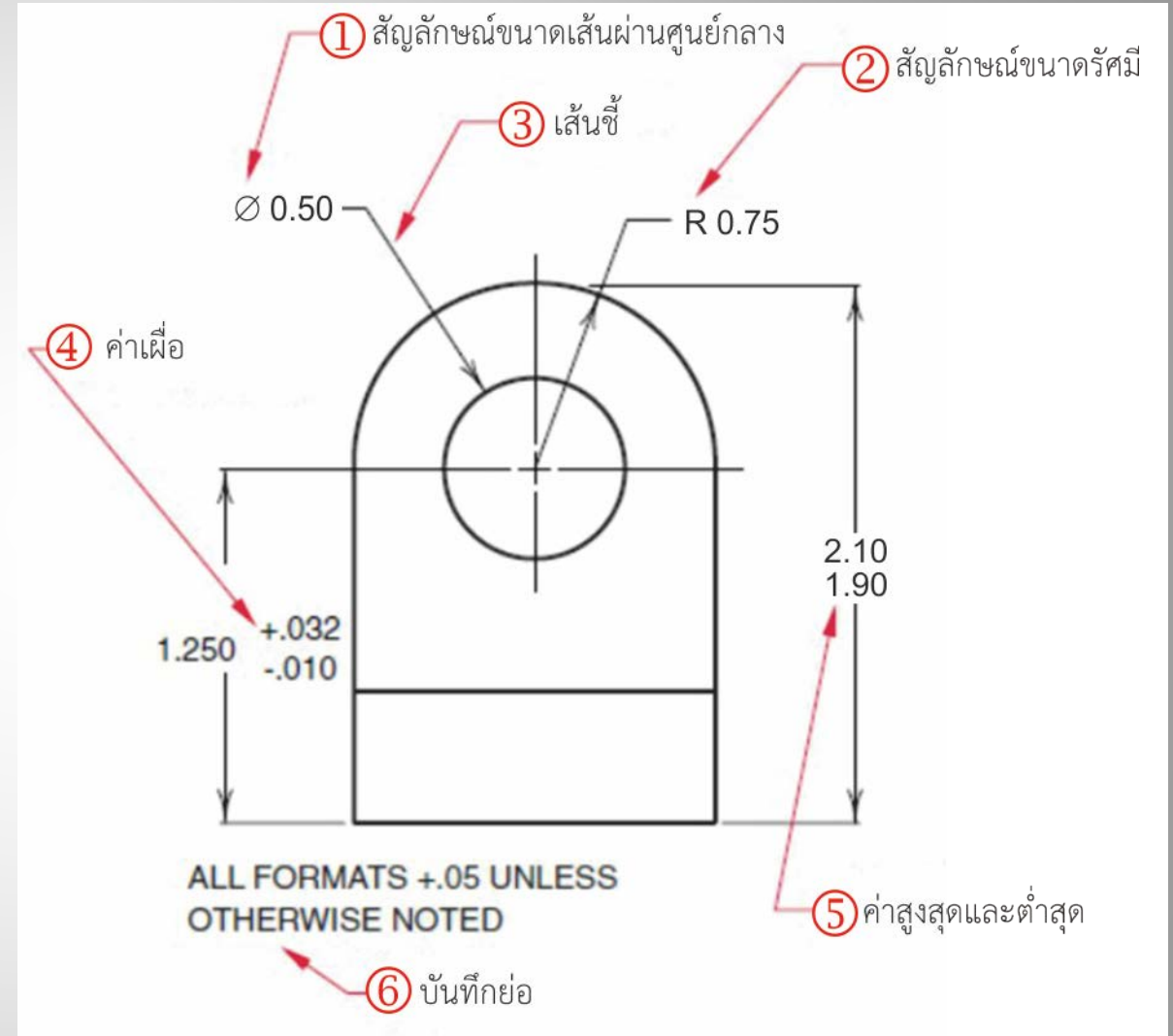

(B) Unidirectional System

สัญลักษณ์ในการบอกขนาด

ในงานเขียนแบบของชิ้นงานที่มีความซับซ้อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีการบอกขนาดพิเศษที่สามารถสื่อสารให้ผู้ผลิต หรือผู้ตรวจสอบเข้าใจถึงลักษณะพิเศษสำคัญของชิ้นงานโดยผ่านการใช้สัญลักษณ์ ในการเขียนแบบ

1. สัญลักษณ์แสดงขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง \varnothing (Diameter symbol) สัญลักษณ์นี้มาจากภาษากรีก “ \varnothing ” เรียกว่าไพน (Phi)
2. สัญลักษณ์แสดงขนาดรัศมีส่วนโค้ง R (Radius symbol)
3. เส้นชี้ (Leader line) ไม่นิยมเขียนเส้นชี้ในแนวตั้งหรือแนวนอน
4. ค่าพิสัยความเผื่อ (Tolerances) เป็นค่าที่แสดงบนแบบเพื่อใช้ในการตรวจสอบโดยกำหนดค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้จากความผิดพลาดในการผลิตชิ้นงาน
5. ค่าสูงสุดและต่ำสุด (Limits of size) เป็นอีกวิธีการหนึ่งของการแสดงค่าเผื่อบนแบบ
6. บันทึกย่อ (Note) ใช้เพื่ออธิบายรายละเอียดที่ไม่สามารถแสดงด้วยภาพ

สัญลักษณ์ในการบอกค่ามุม

ในภาพ (B) ค่าของมุม คือ $25^{\circ}30'45''$

อ่านว่า “ยี่สิบห้าองศา สามสิบลิปดา สี่สิบห้าฟิลิปดา”

หรือในภาษาอังกฤษ

“twenty five degree thirty minute forty five second”

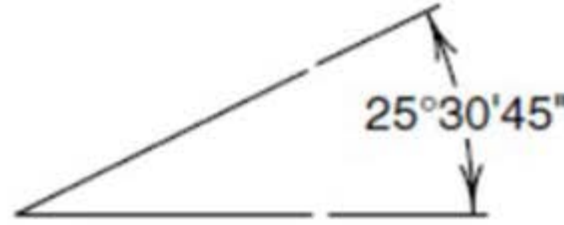
หนึ่งองศาแทนการกวาดมุมรอบจุดศูนย์กลางของวงกลมไปได้ 1 ส่วนใน 360 ส่วน สัญลักษณ์วงกลมเล็ก $^{\circ}$ ใช้แทนหน่วยองศาในการเขียน และเป็นหน่วยเดียวที่ไม่ต้องเว้นวรรคระหว่างตัวเลขกับสัญลักษณ์ ดังแสดงในภาพที่ 8.8 (A) 25° แทนมุมขนาด 25 องศา

ลิปดา (minute of arc, arc minute หรือ MOA) ใช้สัญลักษณ์ ($'$) เป็นหน่วยหนึ่งในการวัดมุม มีค่าเท่ากับ $1/60$ ของหนึ่งองศา เนื่องจากหนึ่งองศาเท่ากับ $1/360$ ของวงกลม ดังนั้น 1 ลิปดาจึงเท่ากับ $1/21,600$ ของวงกลม หน่วยวัดขนาดเล็กเช่นนี้มักใช้ในการวัดค่าที่ละเอียดมากๆ

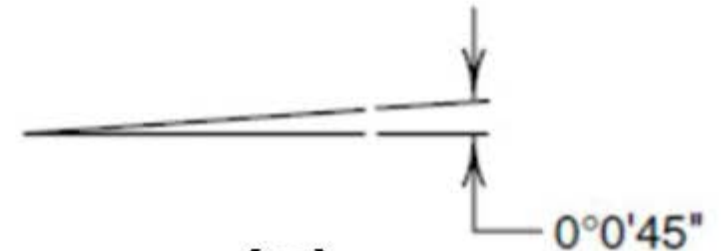
ส่วน ฟิลิปดา (second of arc, arc second) ใช้สัญลักษณ์ ($''$) เป็นหน่วยที่มีขนาดเป็น $1/60$ ของหนึ่งลิปดาอีกต่อหนึ่ง หรือเท่ากับ $1/3600$ องศา หรือเท่ากับ $1/1,296,000$ ของวงกลม (Lindeburg, 1998, p. 66) ดังตัวอย่างในภาพ (B) ค่าของมุม คือ $25^{\circ}30'45''$ อ่านว่า “ยี่สิบห้าองศา สามสิบลิปดา สี่สิบห้าฟิลิปดา” หรือในภาษาอังกฤษ “twenty five degree thirty minute forty five second”

(A)

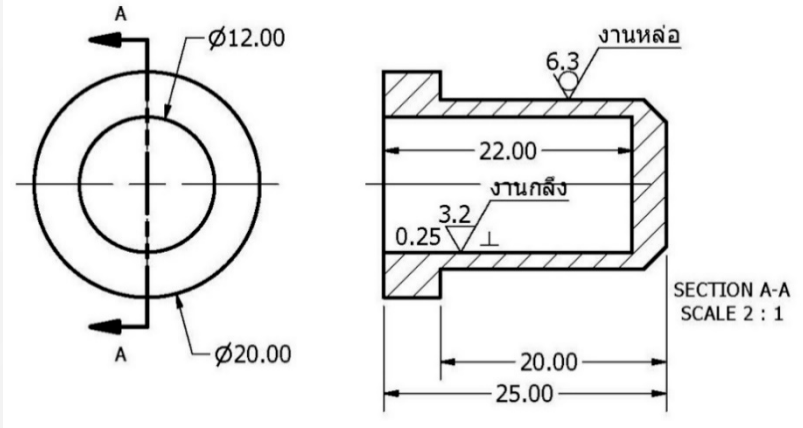

(B)

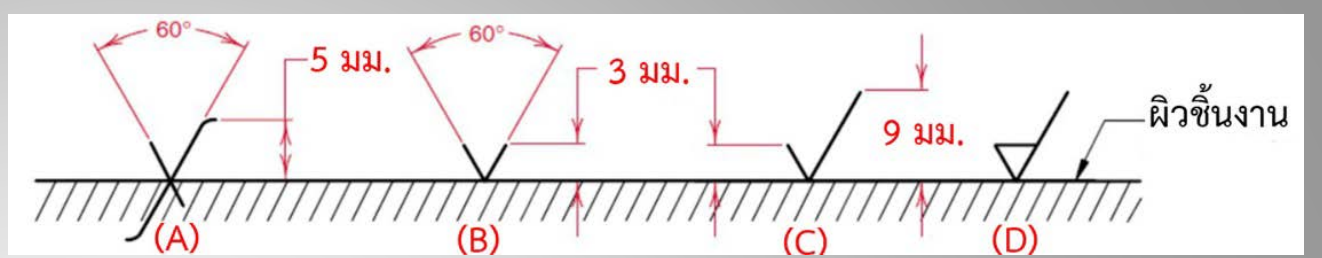
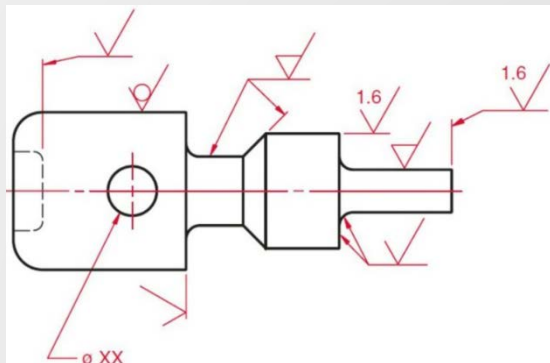
(C)

สัญลักษณ์ในการบอกลักษณะผิว

จากวิธีการบอกลักษณะผิว และความหมายของสัญลักษณ์ในตารางที่ 8.2 ตารางที่ 8.3 และ ตารางที่ 8.4 ทำให้สามารถอ่านแบบของตัวอย่างชิ้นงานในภาพที่ ด้านบน ได้ว่าไม่มีการเอาเนื้อวัสดุออกจากผิวภายนอก โดยปล่อยผิวชิ้นงานจากการขึ้นรูปด้วยการหล่อให้มีความหยาบผิวสูงสุดเท่ากับ 6.3 ไมโครเมตร

ส่วนผิวภายในเกิดจากการกลึงทิศทางของรอยหยาบตั้งฉากกับระนาบของผิว โดยมีความหยาบผิวสูงสุดเท่ากับ 3.2 ไมโครเมตร และมีความเผื่อได้ 0.25 มิลลิเมตร

ตำแหน่ง	ความหมาย
A	ความหยาบของผิว หน่วยเป็นไมโครเมตร
B	กระบวนการขึ้นรูป หรือปรับปรุงผิว
C	ความยาวของตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบ
D	สัญลักษณ์แสดงทิศทางรอยหยาบ
E	ค่าเผื่อจากการปรับผิว หน่วยเป็นมิลลิเมตร
F	ค่าความหยาบอื่นๆ (ระบุในวงเล็บ)

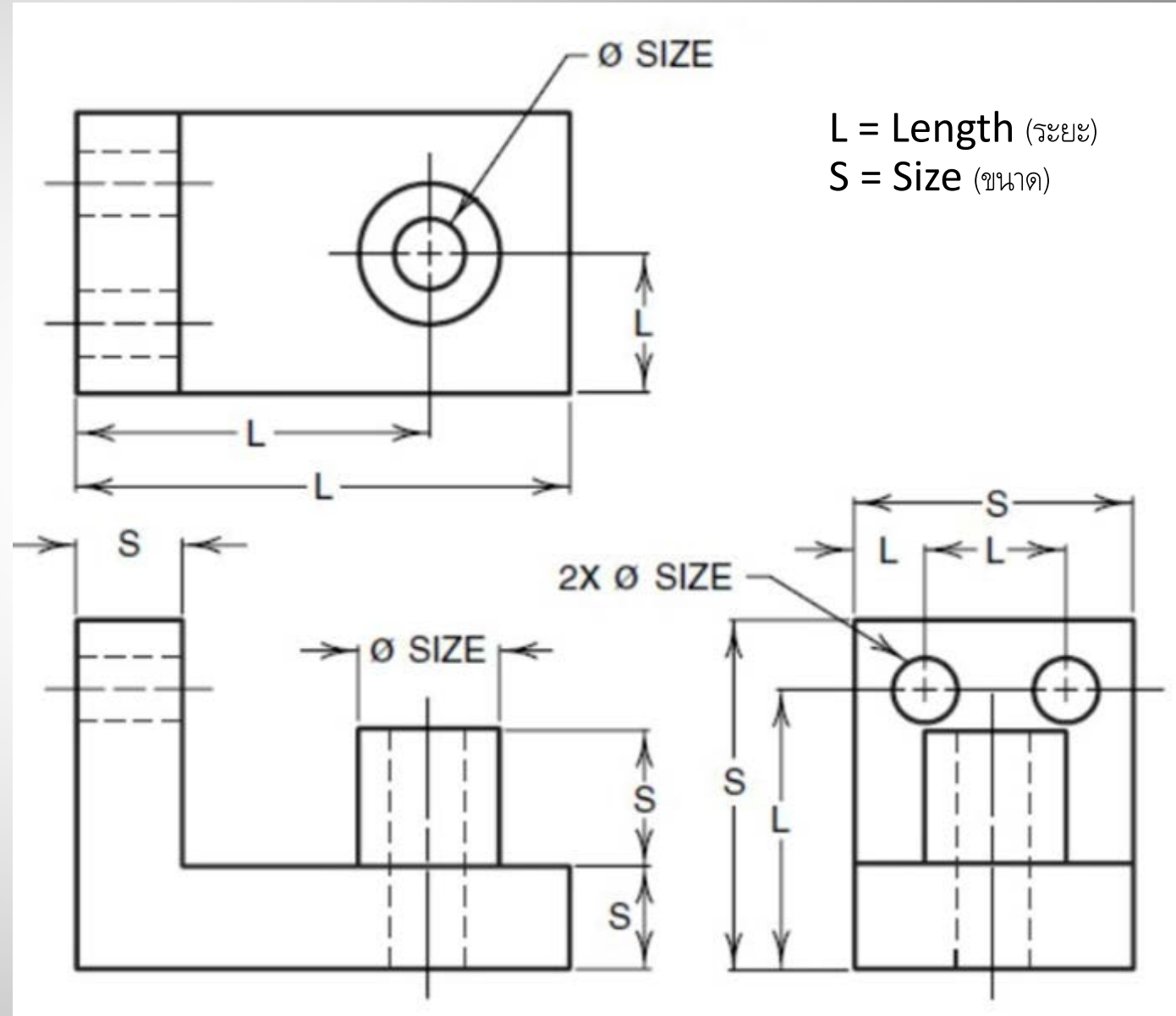
สัญลักษณ์	ความหมาย
✓	สัญลักษณ์ตั้งต้น ผิวชิ้นงานอาจ ทำด้วยวิธีใดก็ได้
✓	เส้นนอนที่ปิดมุมแหลม บ่งชี้ถึงผิวชิ้นงานถูกเอาออกด้วยเครื่องมือกล
3.5 ✓	เส้นนอนที่ปิดมุมแหลม บ่งชี้ถึงผิวชิ้นงานถูกเอาออกด้วยเครื่องมือกล โดยมีค่าเผื่อ (Tolerances) ตามตัวเลขด้านหน้า 3.5 มม.
✓	ผิวชิ้นงานไม่ถูกเอาออกด้วยเครื่องมือกล ปล่อยให้ผิวจากกระบวนการขึ้นรูป เช่น การหล่อ การอัด หรือการฉีด
งานกัด ✓	กระบวนการทำงานที่เขียนบนเส้น แสดงถึงวิธีการที่ใช้กับผิวชิ้นงาน ในตัวอย่างนี้ ผิวชิ้นงานนี้จะปรับผิวด้วยวิธีงานกัด (Milling)

สัญลักษณ์	ความหมาย	ทิศทางในการเคลื่อนที่
=	ทิศทางของรอยความหยาบขนานกับทิศทางที่วางสัญลักษณ์	
⊥	ทิศทางของรอยความหยาบตั้งฉากกับทิศทางที่วางสัญลักษณ์	
X	ทิศทางของรอยความหยาบเฉียงกากบาทกับทิศทางที่วางสัญลักษณ์	
M	ทิศทางของรอยความหยาบหลายทิศทาง	
C	ทิศทางของรอยความหยาบวนรอบศูนย์กลางของผิวที่วางสัญลักษณ์	
R	ทิศทางของรอยความหยาบ เป็นแกนออกจากศูนย์กลางของผิวที่วางสัญลักษณ์	
P	ทิศทางของรอยความหยาบ กระจายตัวสม่ำเสมอ โดยไม่จำกัดทิศทาง	

การบอกขนาดชิ้นงานบนภาพถ่าย

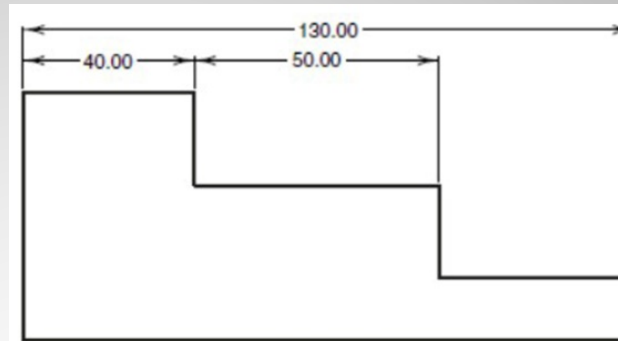
เมื่อเขียนภาพถ่ายเพื่อแสดงรูปลักษณะของชิ้นงาน
ในมุมมองต่างๆเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้เขียน
แบบจะต้องระบุขนาดของชิ้นงาน การกำหนดขนาด
ของส่วนประกอบต่างๆในงานเขียนแบบ จะต้อง
อธิบายให้ผู้อ่านแบบเข้าใจได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้
ผู้เขียนแบบจะต้องคำนึงถึงการบอกขนาดรูปร่าง
(Size)

และการบอกระยะของตำแหน่ง (Length)
เพื่อให้ผู้ผลิตเข้าใจลักษณะสำคัญ และ
วัตถุประสงค์ของชิ้นงานอย่างถูกต้อง

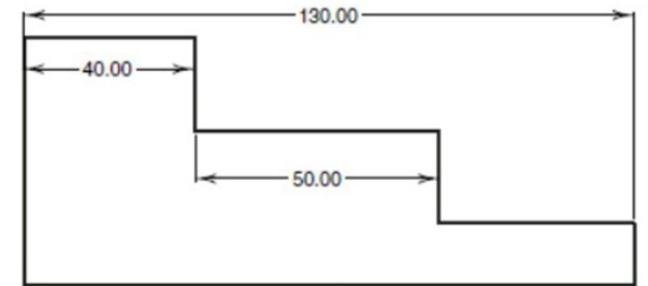

การบอกขนาดภายในหรือ ภายนอกรูปชิ้นงาน

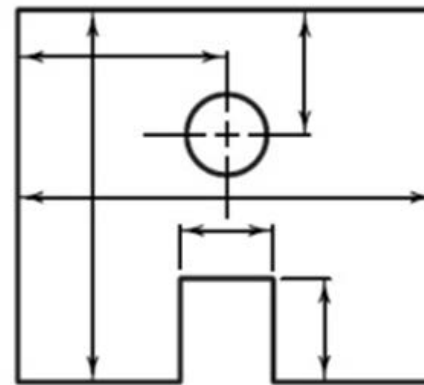
เพื่อลดความสับสน จากการทับกันระหว่าง
เส้นบอกขนาดและเส้นขอบชิ้นงาน การบอก
ขนาดทุกครั้งควรวางเส้นบอกขนาด
ภายนอกชิ้นงาน

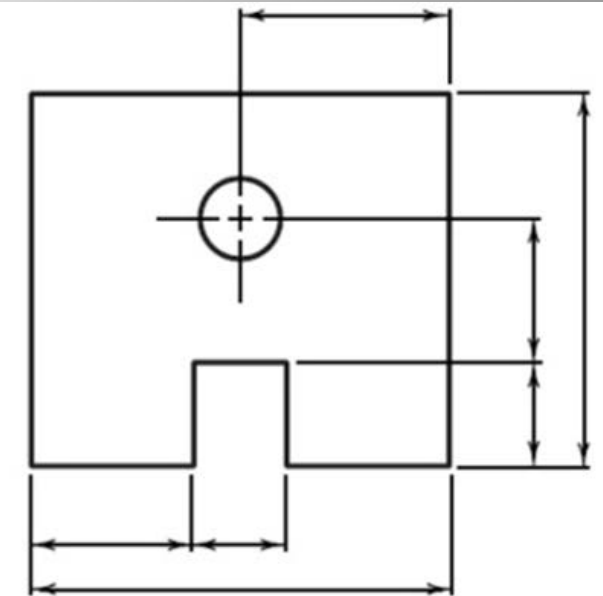
(A) เหมาะสม

(B) ไม่เหมาะสม

(A) ไม่เหมาะสม

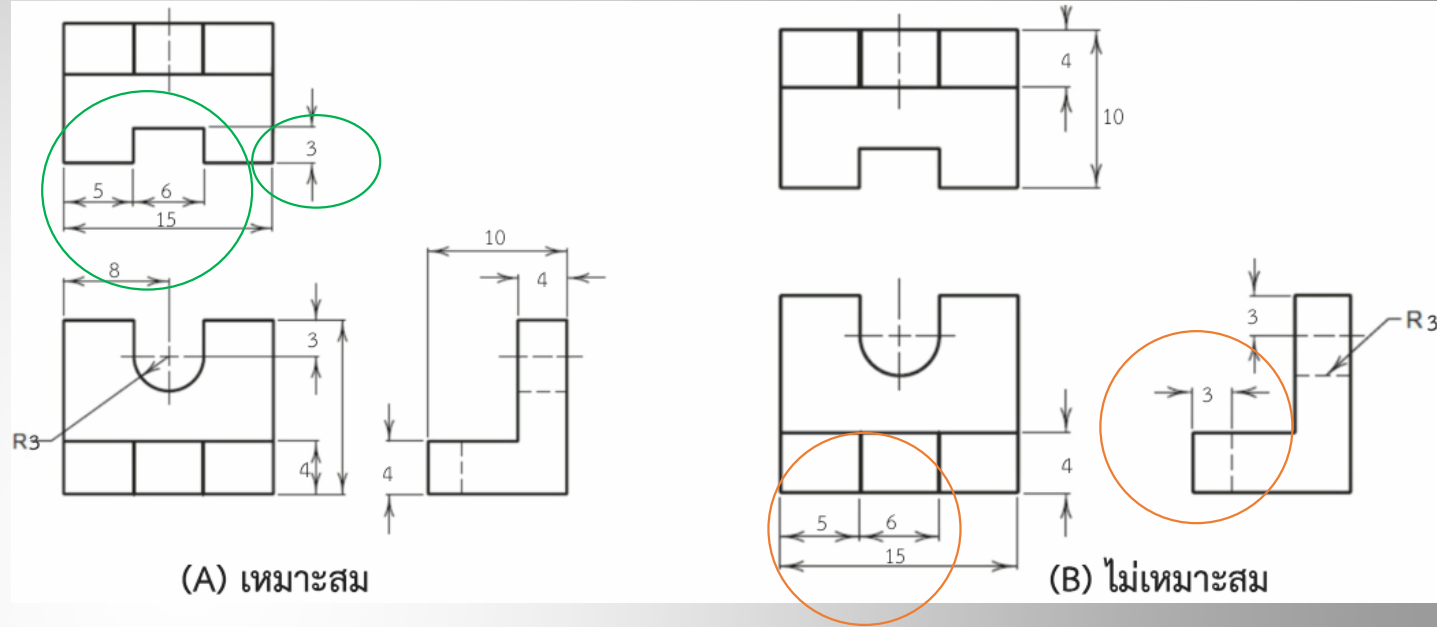

(B) เหมาะสม

การบอกขนาดโดยอ้างอิงจากเส้นขอบชิ้นงาน

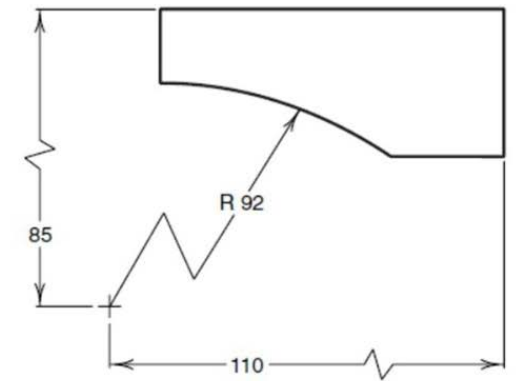
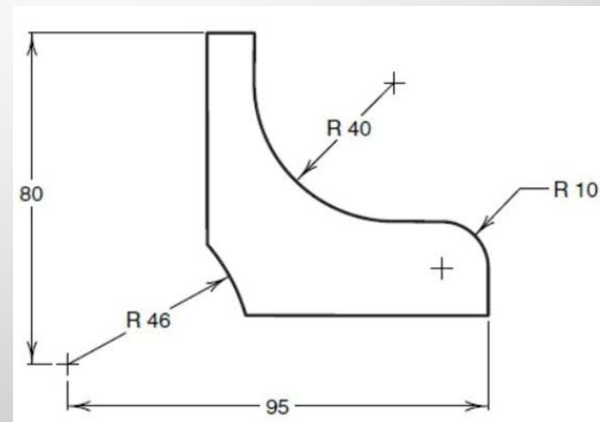
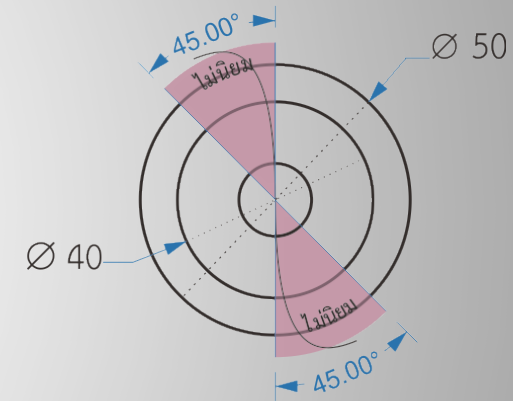
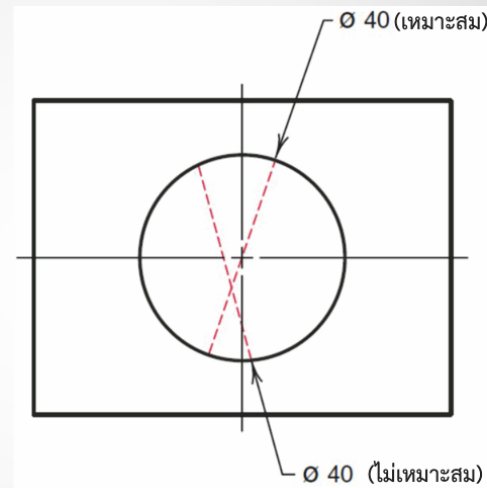
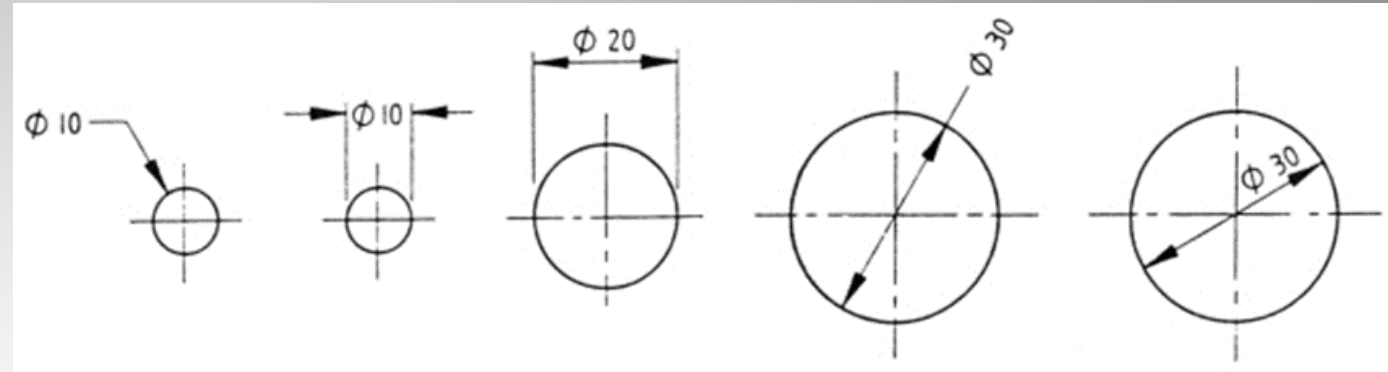
ภาพถ่ายออร์โทกราฟฟิกอาจประกอบด้วยภาพหลายภาพเพื่อบรรยายลักษณะของชิ้นงาน และการบอกขนาดช่วยให้ผู้อ่านแบบทราบขนาดและตำแหน่งที่แท้จริงของชิ้นงาน

Giesecke, (2011) ได้แนะนำไว้ว่าการบอกขนาดที่อ่านง่าย เส้นบอกขนาดบอกจากขอบของลักษณะสำคัญที่ต้องการแสดงขนาด (Contour Dimensioning) และวางอยู่ในมุมมองที่แสดงให้เห็นขอบของชิ้นงานนั้น โดยหลีกเลี่ยงการบอกขนาดโดยอ้างอิงกับเส้นประ (Hidden line)

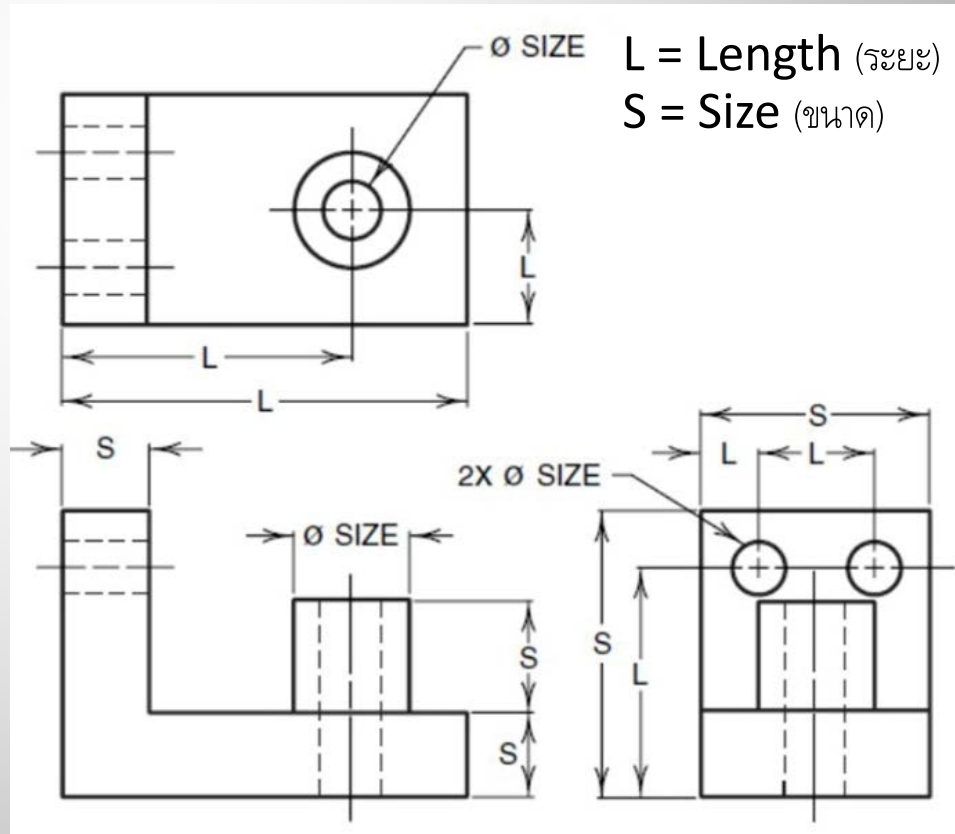
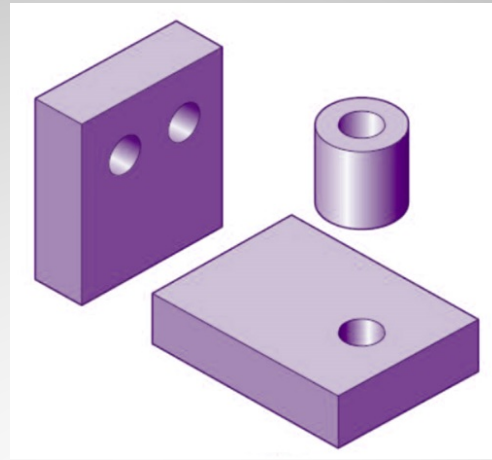
การบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง และรัศมี

- การบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางทำได้โดยใช้สัญลักษณ์แสดงขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง \varnothing (Diameter symbol) สัญลักษณ์นี้มาจากภาษากรีก “ \varnothing ” เรียกว่าไพน (Phi) ใช้แสดงขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลางวงกลม หรือรูปกลมบนผิวชิ้นงาน โดยเขียน สัญลักษณ์ \varnothing แล้วตามด้วยค่าขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลาง โดยต้องแสดงจุดศูนย์กลางของส่วนโค้งประกอบด้วยทุกครั้ง
- การบอกขนาดเส้นผ่านรัศมีของส่วนโค้งทำได้โดยใช้สัญลักษณ์แสดงขนาดรัศมีส่วนโค้ง **R** (Radius symbol) สัญลักษณ์นี้ใช้ ตัว **R** ใหญ่ในภาษาอังกฤษแสดงขนาดของรัศมีของส่วนโค้งบนผิวชิ้นงาน โดยเขียนสัญลักษณ์ **R** แล้วตามด้วยค่าขนาดของรัศมีของส่วนโค้ง เช่น **R 10** แล้วโยงถึงขอบส่วนโค้งด้วยเส้นชี้ โดยต้องแสดงจุดศูนย์กลางของส่วนโค้งประกอบด้วยทุกครั้ง ยกเว้นเฉพาะหากส่วนโค้งนั้นมีขนาดเล็กมาก จนไม่สามารถแสดงจุดศูนย์กลางของส่วนโค้งได้

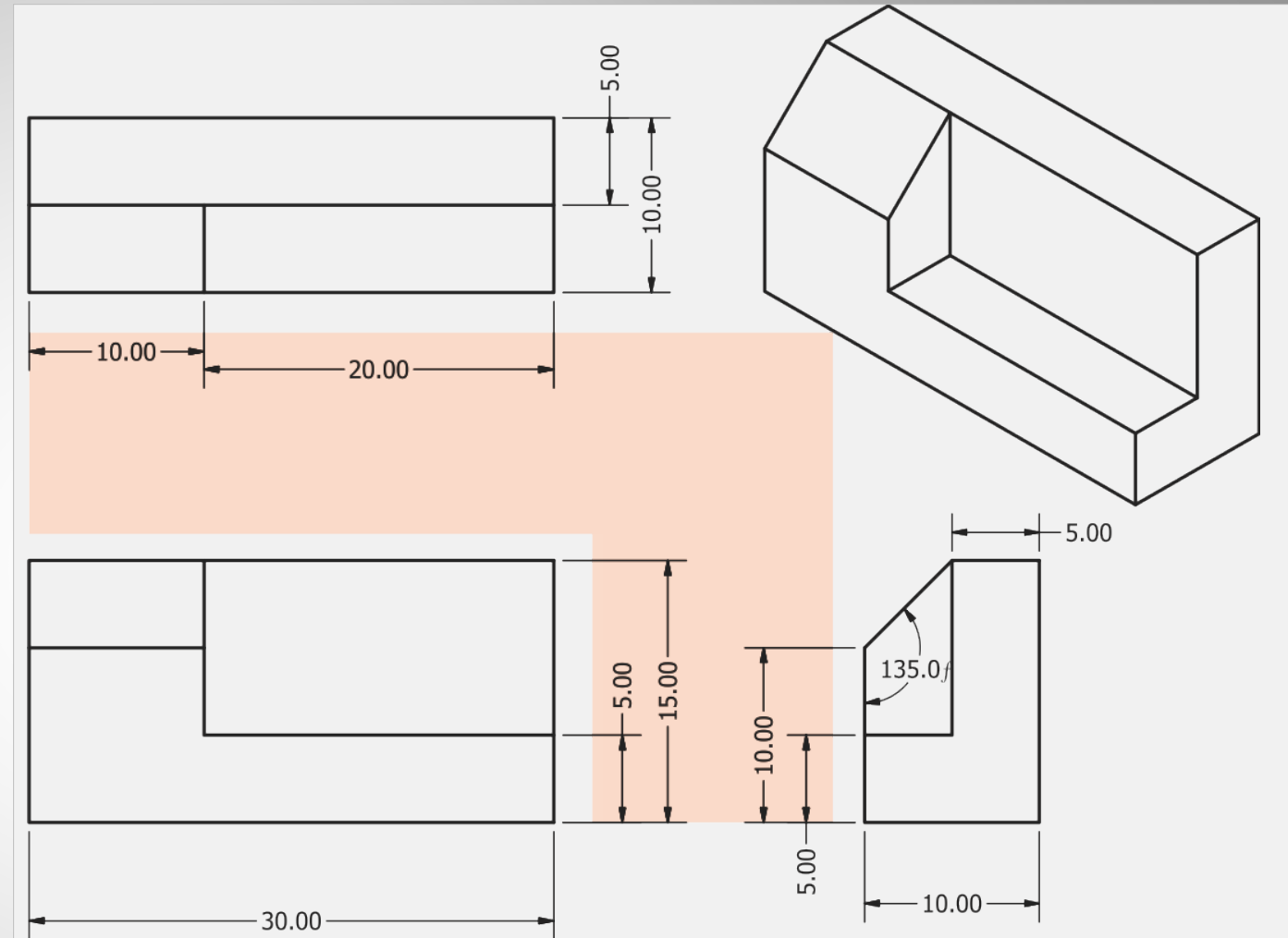
การบอกขนาดจากรูปทรงพื้นฐาน

ชิ้นงานอุตสาหกรรมมักประกอบจากรูปทรงเรขาคณิตหลายลักษณะ เช่น ปริซึมลักษณะต่างๆ ทรงกระบอก ทรงกรวย ทรงกลมบางชิ้นงานอาจเกิดจากการผนวกรวมของรูปทรง (Combination) หรือบางชิ้นงานอาจเกิดจากการหักลบออก (Subtraction) เพื่อให้ชิ้นงานมีรูปทรงเหมาะสมต่อการใช้งาน ซึ่งแต่ละรูปทรงก็มีรูปแบบการวางตัวของผิวที่แตกต่างกัน ดังที่เคยกล่าวไว้ในบทที่ 5 เมื่อต้องการบอกขนาดของชิ้นงานที่มีความซับซ้อนจากการผสมกันของรูปทรงพื้นฐาน ผู้เขียนแบบสามารถบอกขนาดชิ้นงานที่ซับซ้อน โดยการแบ่งชิ้นงานให้ย่อยเป็นรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐาน (Geometric Breakdown) ดังแสดงตัวอย่างในภาพที่ 8.19 แล้วอ้างอิงหลักการบอกขนาดรูปทรงพื้นฐานเบื้องต้นของแต่ละรูปทรงดังแสดงในหัวข้อย่อยต่อไปนี้

การบอกขนาดชิ้นงานทรงปริซึมสี่เหลี่ยม

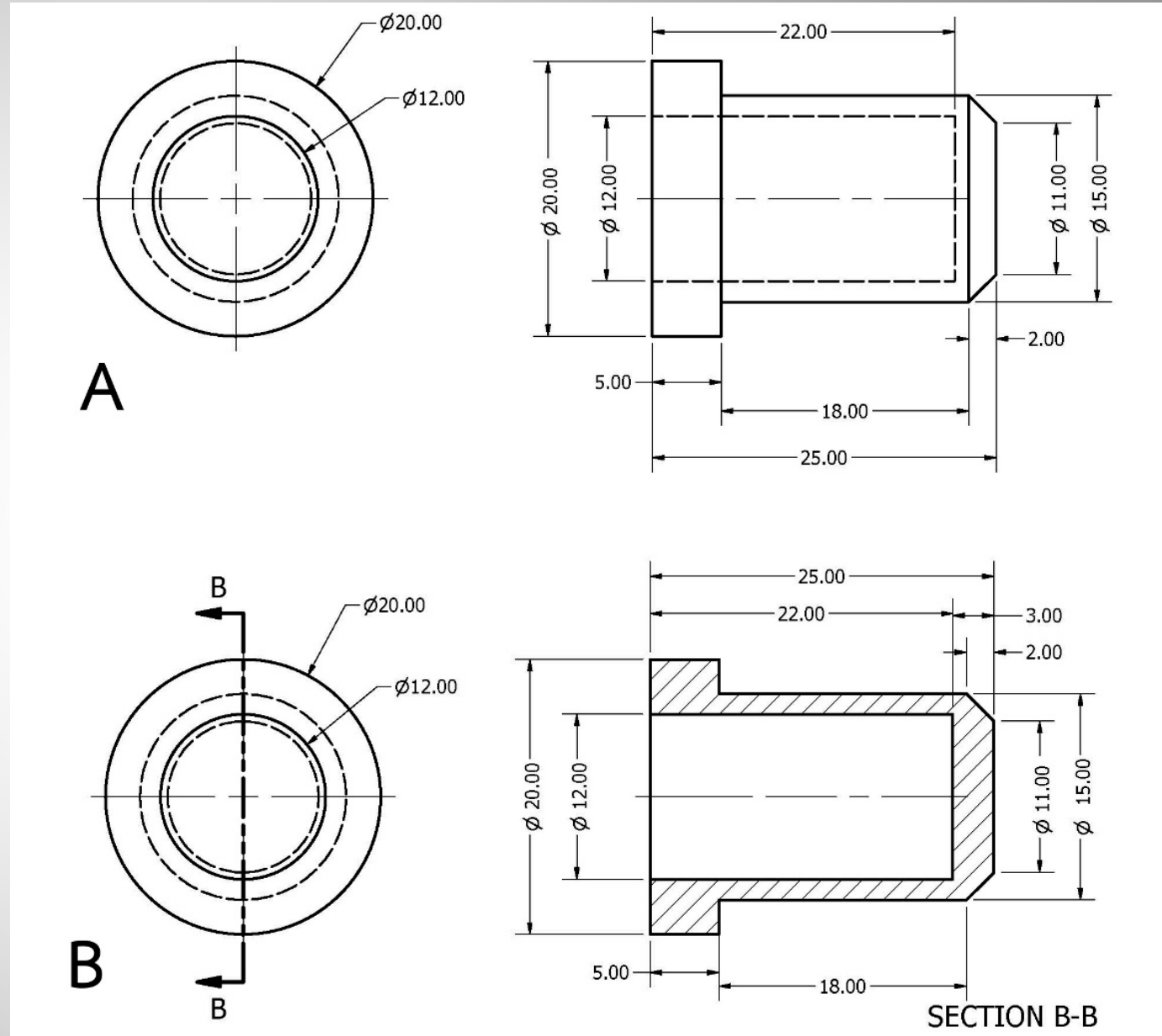
รูปทรงของชิ้นงานสามมิติจำนวนมาก มีพื้นฐานมาจากทรงปริซึมสี่เหลี่ยม การบอกขนาดที่ขนานกับแนวนอน (**Horizontal line**) สามารถบอกขนาดของภาพด้านหน้าและด้านบน ดังนั้นขนาดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันได้ทั้งสองมุมมอง ควรเลือกวางไว้ระหว่างภาพด้านหน้าและภาพด้านบนด้วยหลักการเดียวกัน การบอกขนาดที่ขนานกับแนวตั้ง (**Vertical line**) อาจจะวางทางซ้ายหรือขวาของภาพก็ได้ แต่หากมุมมองด้านหน้าและด้านข้างใช้ขนาดร่วมกันผู้เขียนแบบสามารถบอกขนาดครั้งเดียว แล้ววางไว้ระหว่างสองมุมมอง เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการบอกขนาด

การบอกขนาดชิ้นงานทรงกระบอก

ทรงกระบอกเป็นอีกรูปทรงพื้นฐานที่ใช้มาก ในผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีการประยุกต์รูปทรงกระบอกนี้ ได้ทั้งในลักษณะแท่งกลม (Shaft) และรูกลม (Hole) วิธีการบอกขนาดของทรงกระบอกสามารถบอก ทั้งขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลาง (Diameter) และความยาวตลอดของแท่งกลมได้จากภาพฉายออร์โทกราฟฟิก

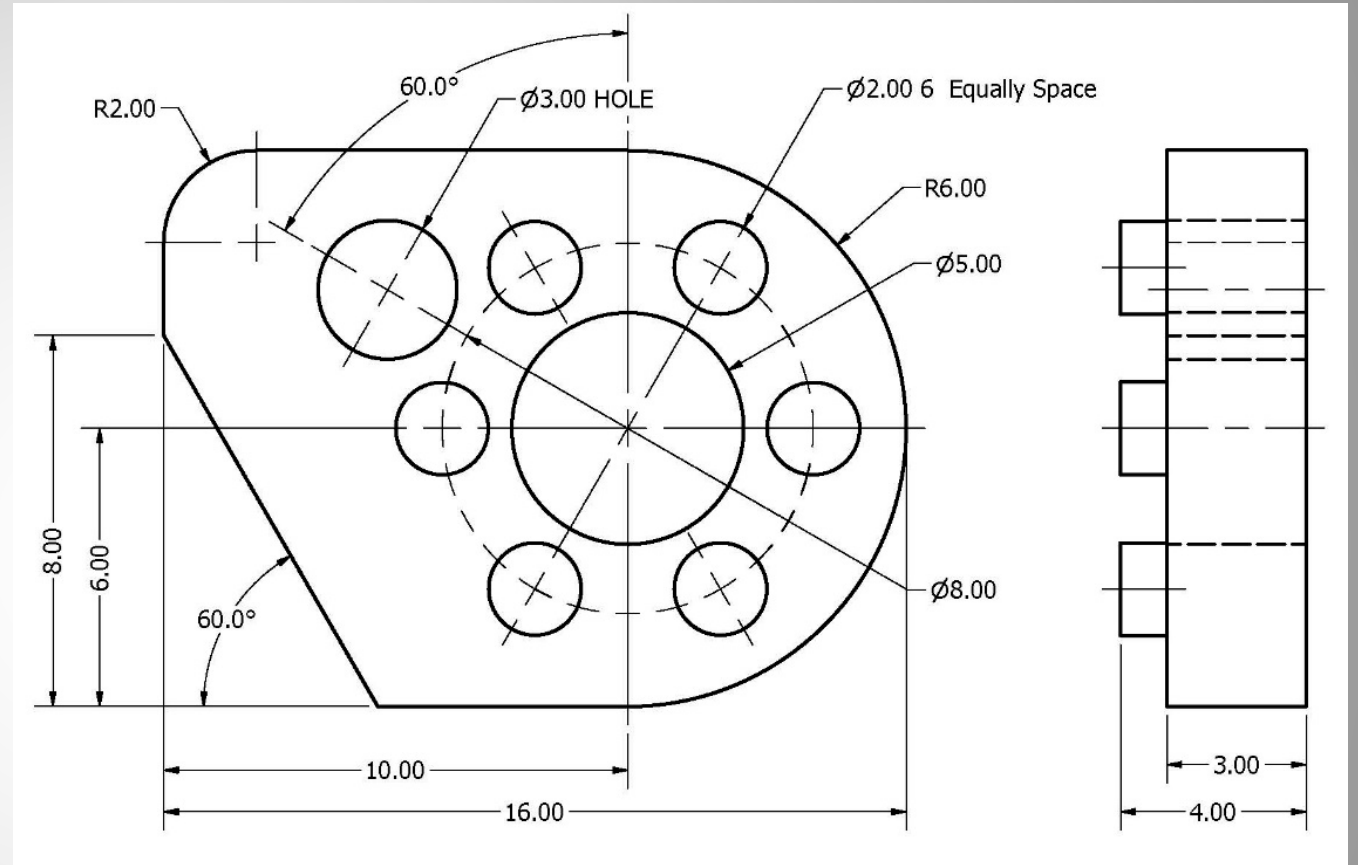
ในชิ้นงานที่มีวงกลมหลายขนาดทับซ้อนกัน ในภาพจากมุมมองเดียวกัน ผู้เขียนแบบควรระมัดระวังการแสดงความเส้นผ่านศูนย์กลาง โดยอาจหลีกเลี่ยงการใช้เส้นทะแยงจำนวนมาก ด้วยการใส่เส้นชี้ในการช่วยบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางบางส่วน ดังได้กล่าวไว้ก่อนแล้วในหัวข้อ 8.4.3 แต่ไม่นิยมบอกขนาดส่วนโค้งของทรงกระบอกด้วยคาร์ตมี เพื่อบ่งชี้ว่าขนาดที่บอกเป็นขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของทรงกระบอก ผู้เขียนแบบควรใช้สัญลักษณ์แสดงความเส้นผ่านศูนย์กลาง \varnothing แล้วเขียนตามด้วยเลขขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง หากชิ้นงานมีความซับซ้อนภายใน เช่น มีการเจาะคว้านภายในทรงกระบอกซึ่งขอบด้านในจะถูกผิวนอกบัง เพื่อหลีกเลี่ยงการบอกขนาดจากเส้นประ (Hidden line) ผู้เขียนแบบอาจใช้ภาพตัด (Section View) ในการช่วยแสดงลักษณะพิเศษ และบอกขนาดจากภาพตัด

การบอกระยะตำแหน่ง (LENGTH)

บนภาพฉายออร์โทกราฟฟิกของชิ้นงาน อาจประกอบด้วยรูปร่างเรขาคณิตหลายชนิด วางประกอบกัน

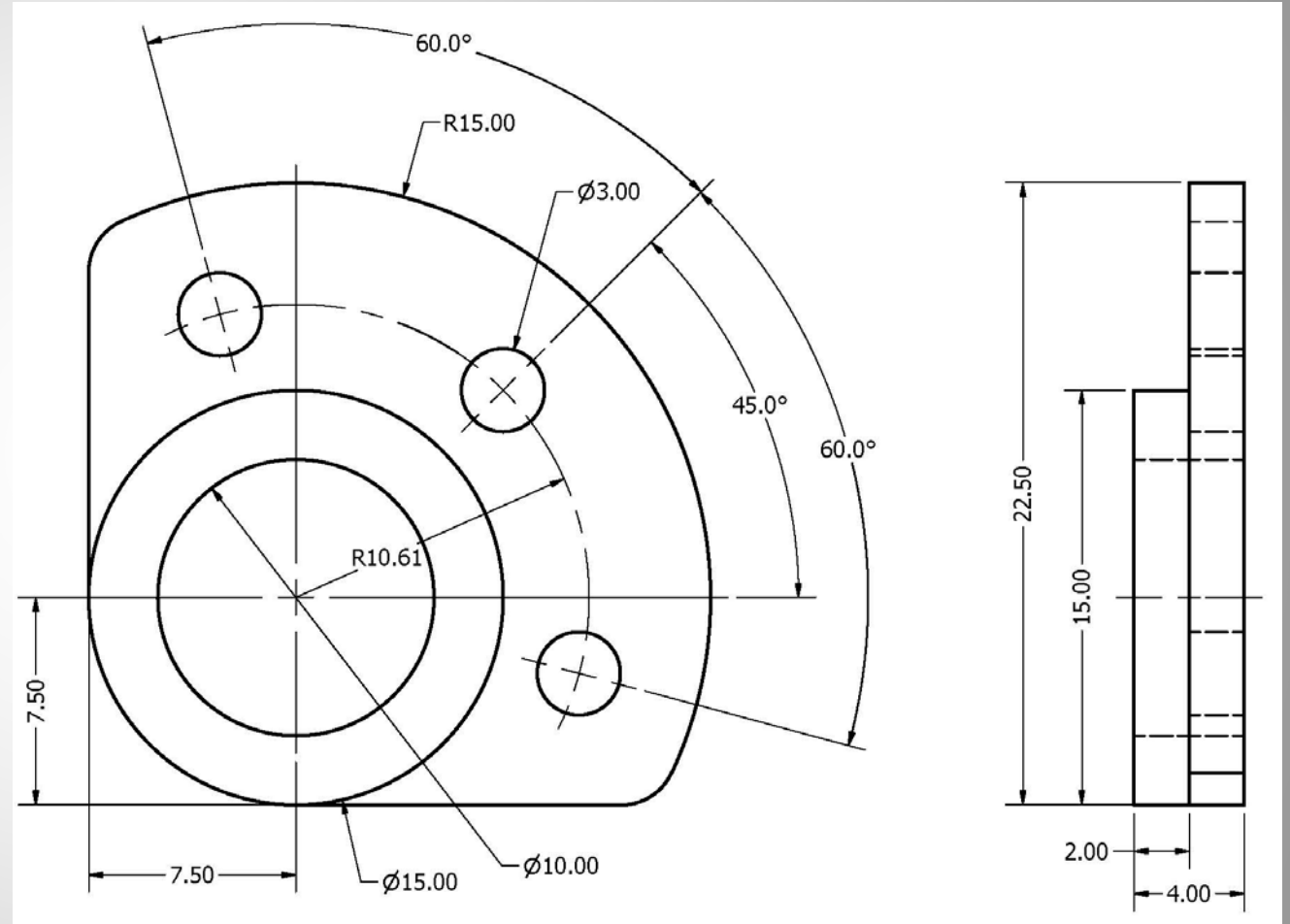
ดังนั้นหลังจากที่บอกขนาดแล้วส่วนสำคัญอีกอย่างในการให้ข้อมูลเชิงมิติของชิ้นงาน คือการบอกตำแหน่ง ซึ่งในงานเขียนแบบอาจ จำแนกการบอกตำแหน่งเป็น 2 ลักษณะการอ้างอิงคือ การบอกตำแหน่งเชิงเส้น และการบอกตำแหน่งเชิงมุม

การบอกตำแหน่งรูจากรัศมีโค้ง

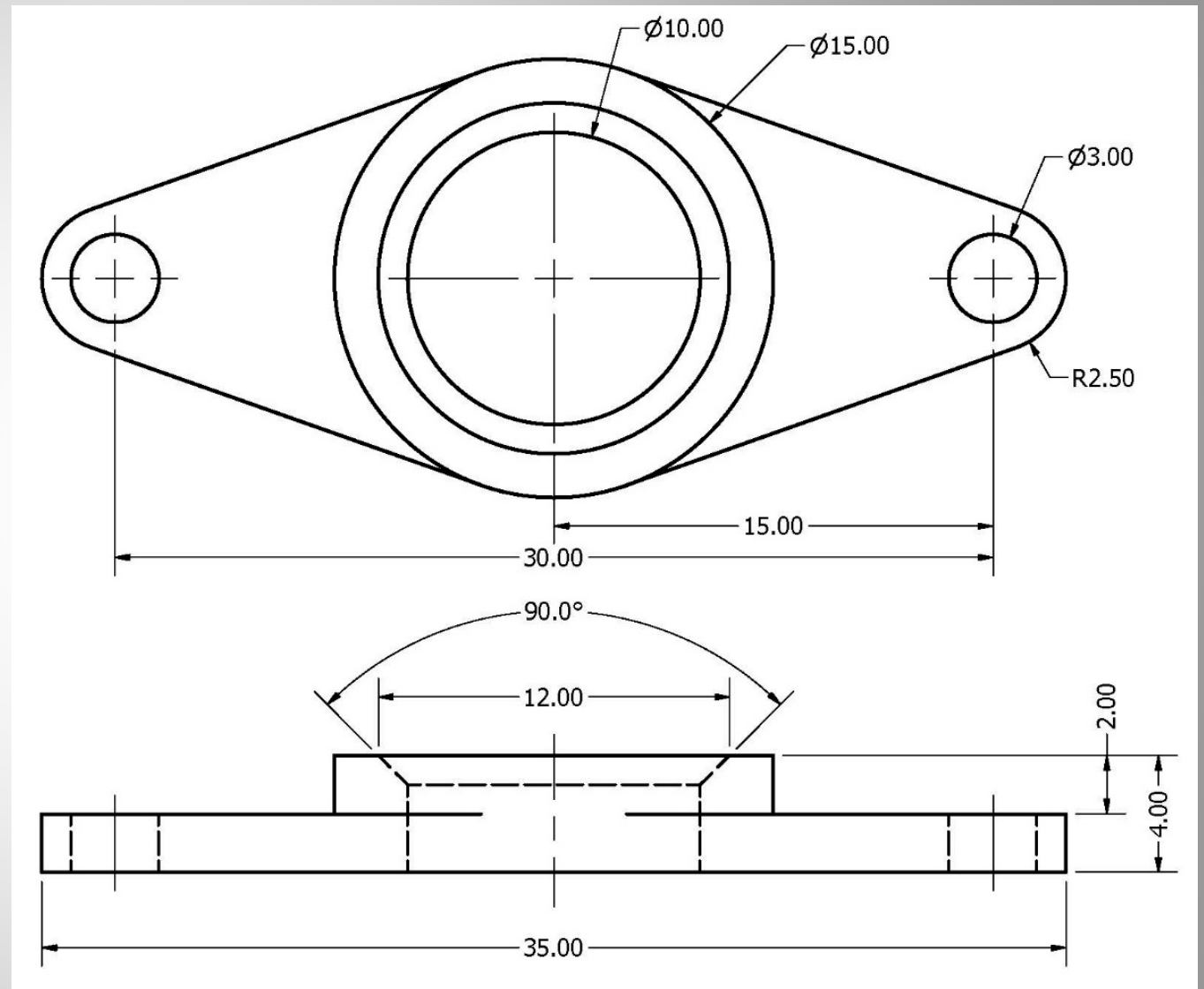
และมุม

การบอกตำแหน่งจากรัศมีโค้ง และมุมมักใช้ในชิ้นงานที่มีลักษณะการวางแนวเจาะที่โค้งรอบศูนย์กลางวงกลม และสัมพันธ์กับรัศมีโค้งของชิ้นงาน การบอกตำแหน่งวิธีนี้จะช่วยแสดงให้เห็นกำหนดระยะห่างศูนย์กลางของรู อยู่ห่างจากศูนย์กลางอ้างอิงเท่ากัน โดยทำมุมต่อกันตามค่ามุมของส่วนโค้ง

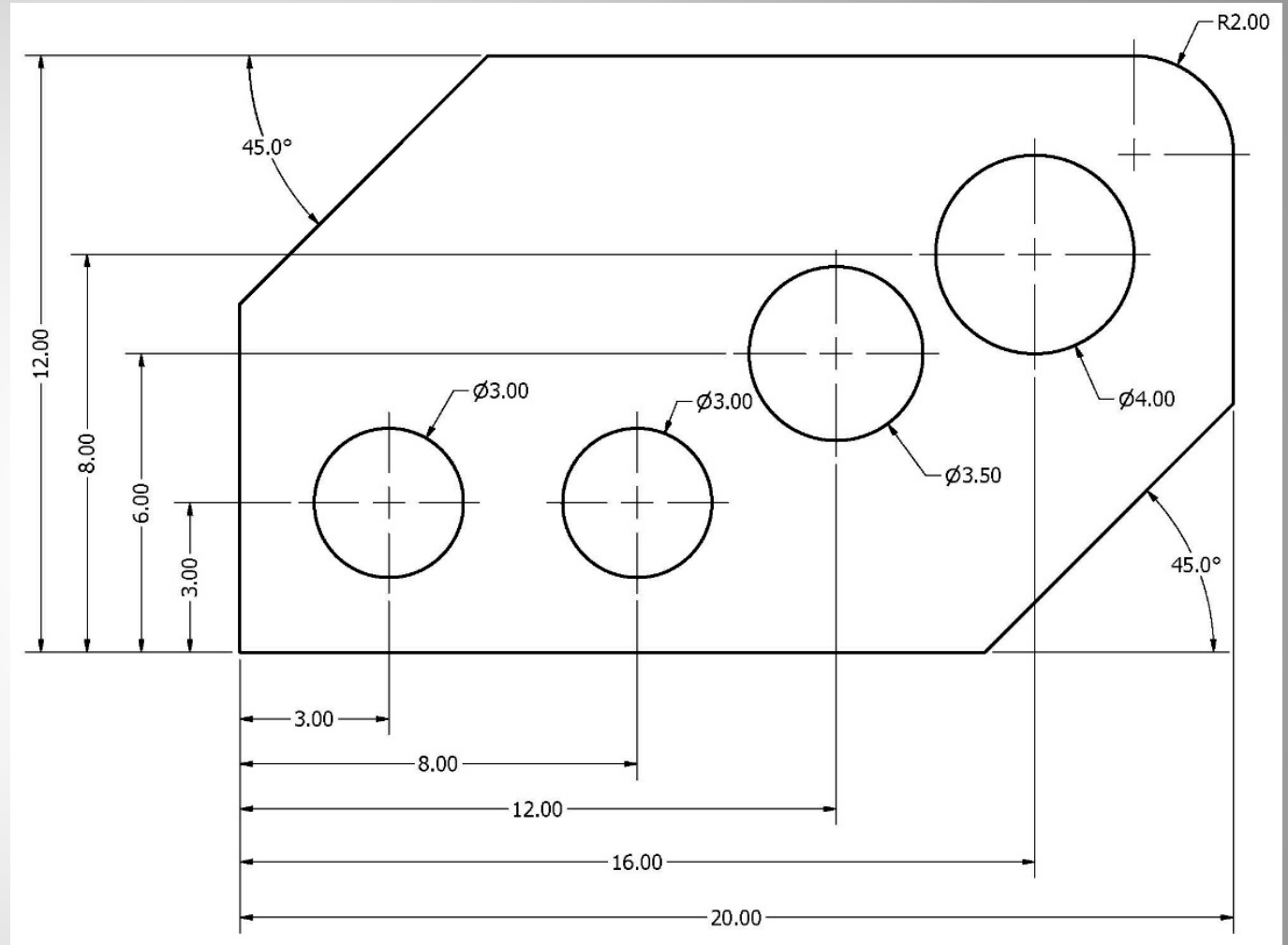
การบอกตำแหน่งรูโดยอ้างอิง กับส่วนประกอบหลัก

ในชิ้นงานบางลักษณะ มีการกำหนดลำดับ
ความสำคัญของส่วนประกอบ โดยมีส่วนประกอบ
หลักซึ่งให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น และ
ส่วนประกอบรองที่ต้องอ้างอิงความสัมพันธ์กับ
ส่วนประกอบหลัก การบอกตำแหน่งจึงต้องให้
ความสำคัญกับส่วนประกอบหลักก่อน แล้วจึงระบุ
ตำแหน่งส่วนประกอบรองโดยอ้างอิงจาก
ส่วนประกอบหลัก ดังแสดงตัวอย่างในภาพที่ 8.25
วงกลมวงใหญ่เป็นส่วนประกอบสำคัญอยู่กลาง
ชิ้นงาน และวงกลมเล็กเป็นส่วนประกอบรองที่ต้อง
อ้างอิงตำแหน่งจากวงกลมวงใหญ่

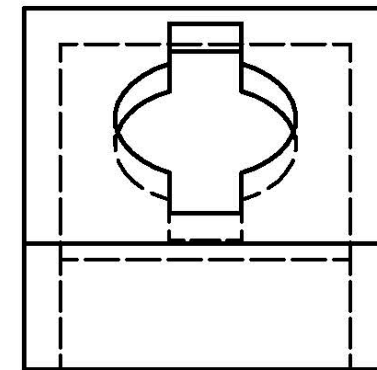
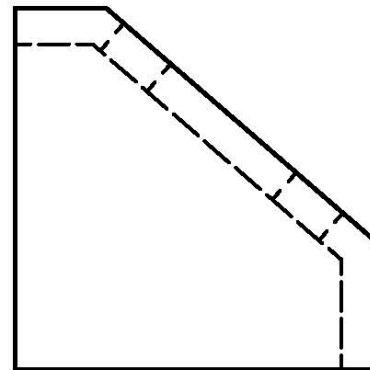
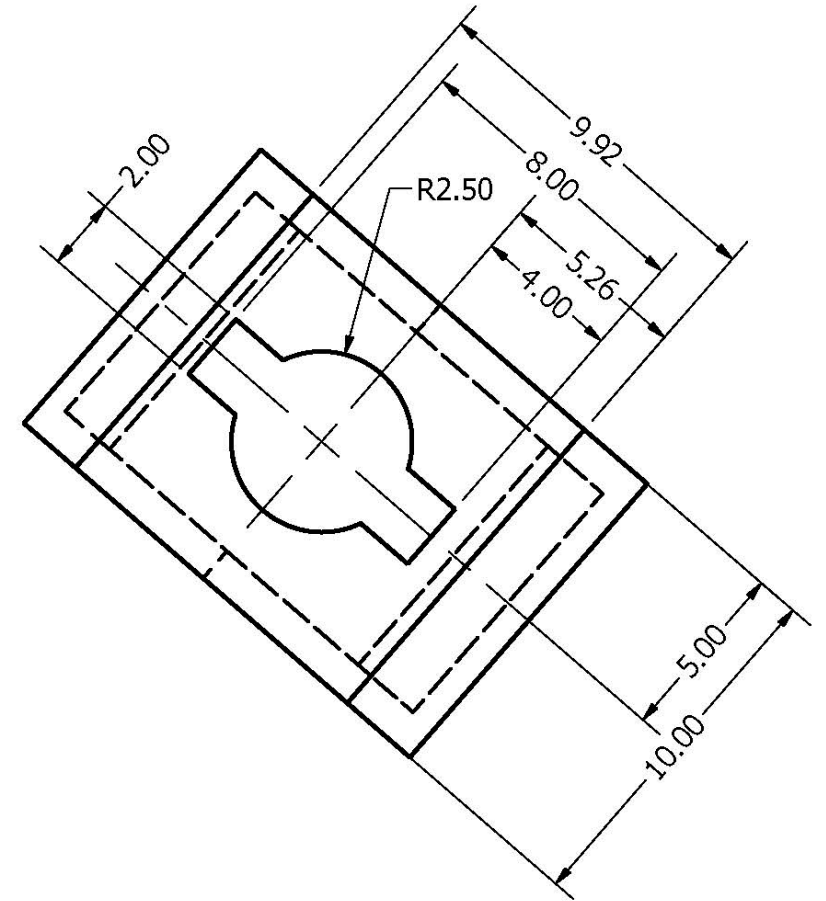
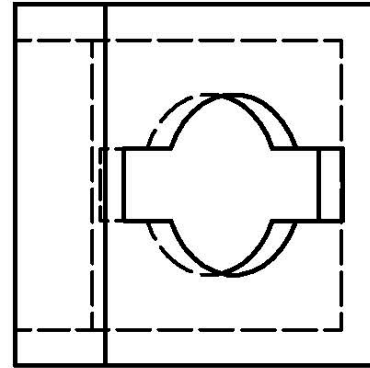
การบอกตำแหน่งรูโดยอ้างอิง กับแกนตั้งแกนนอน

- ในชิ้นงานที่มีการเจาะรูจำนวนมากการวัดระยะ การกำหนดตำแหน่งการเจาะต้องแม่นยำช่วยให้สามารถควบคุมกระบวนการเจาะได้อย่างมีประสิทธิภาพ การระบุตำแหน่งโดยการอ้างอิงจากเส้นตั้งและเส้นนอนชุดเดียวกัน (**Datum**) ย่อมลดความสับสนในการอ้างอิง
- ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้ง่าย และลดโอกาสผิดพลาดจากการระบุตำแหน่งศูนย์กลางการเจาะ ดังแสดงในภาพที่ 8.26 ระยะจุดศูนย์กลางของรูทุกรูอ้างอิงกับแนวเส้นตั้งและเส้นนอนของมุมล่างซ้าย โดยกำหนดให้จุดศูนย์กลางรูขนาด 3 มม. อยู่ห่างจากแกนนอน 3 มม. และห่างจากแกนตั้ง 3 มม. และห่างจากแกนนอน 3 มม. และ 8 มม. ตามลำดับ จากนั้นกำหนดศูนย์กลางรูขนาด 3.5 มม. ห่างจากแกนนอน 6 มม. และ ห่างจากแกนตั้ง 12 มม. ทำยสุดท้ายกำหนดศูนย์กลางรูขนาด 4 มม. ห่างจากแกนนอน 8 มม. และ ห่างจากแกนตั้ง 16 มม.

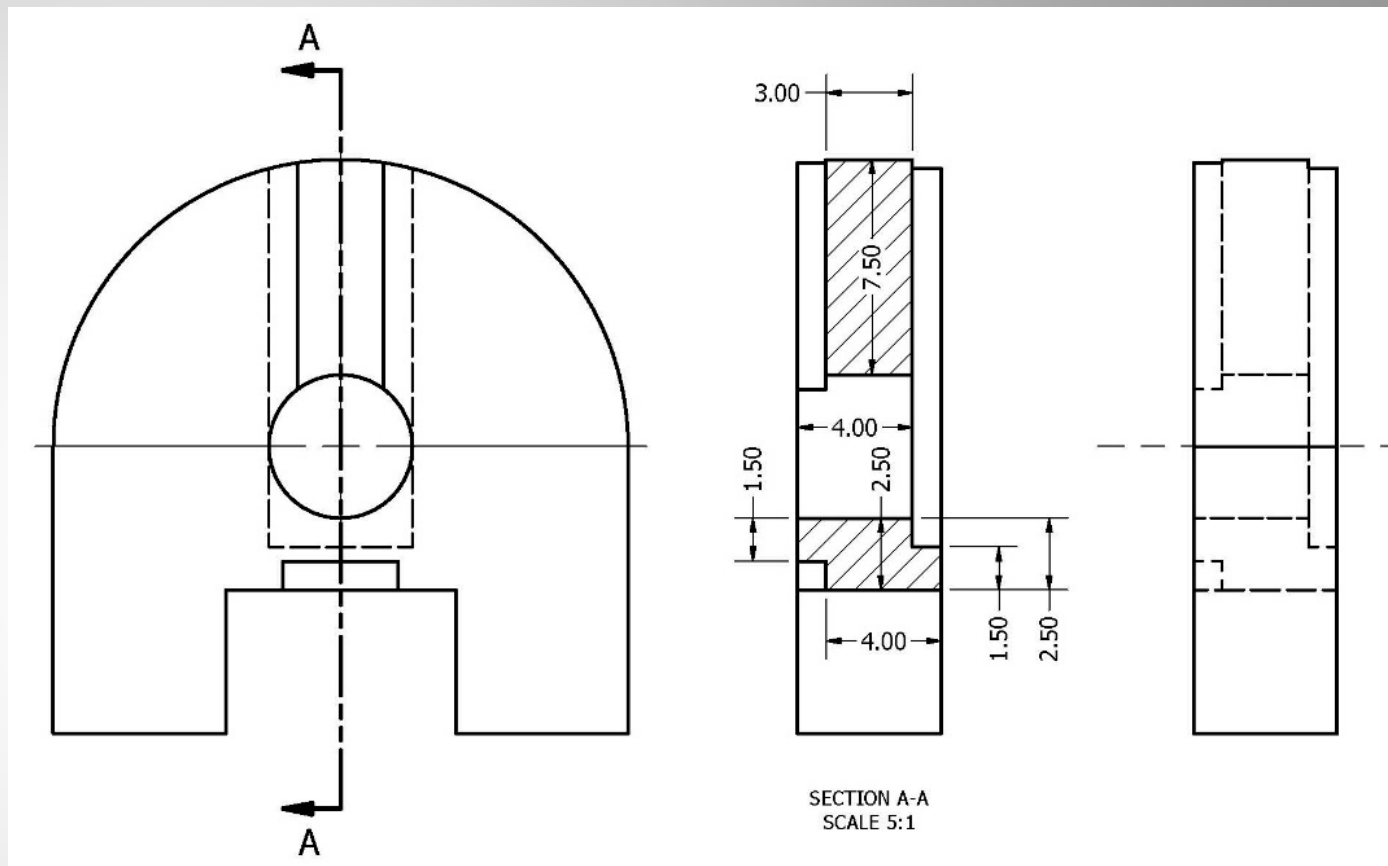
การบอกขนาดในภาพวิเศษช่วย

การบอกขนาดในภาพวิเศษช่วยมักให้ความสำคัญกับขนาดและตำแหน่งของลักษณะพิเศษที่อยู่บนระนาบช่วยเป็นหลัก โดยอ้างอิงกับขอบของผิวที่เอียง ส่วนขนาดและตำแหน่งในส่วนอื่นๆของชิ้นงานให้บอกโดยอ้างอิงกับภาพจากมุมมองออร์โทกราฟฟิกหลักตามปกติ

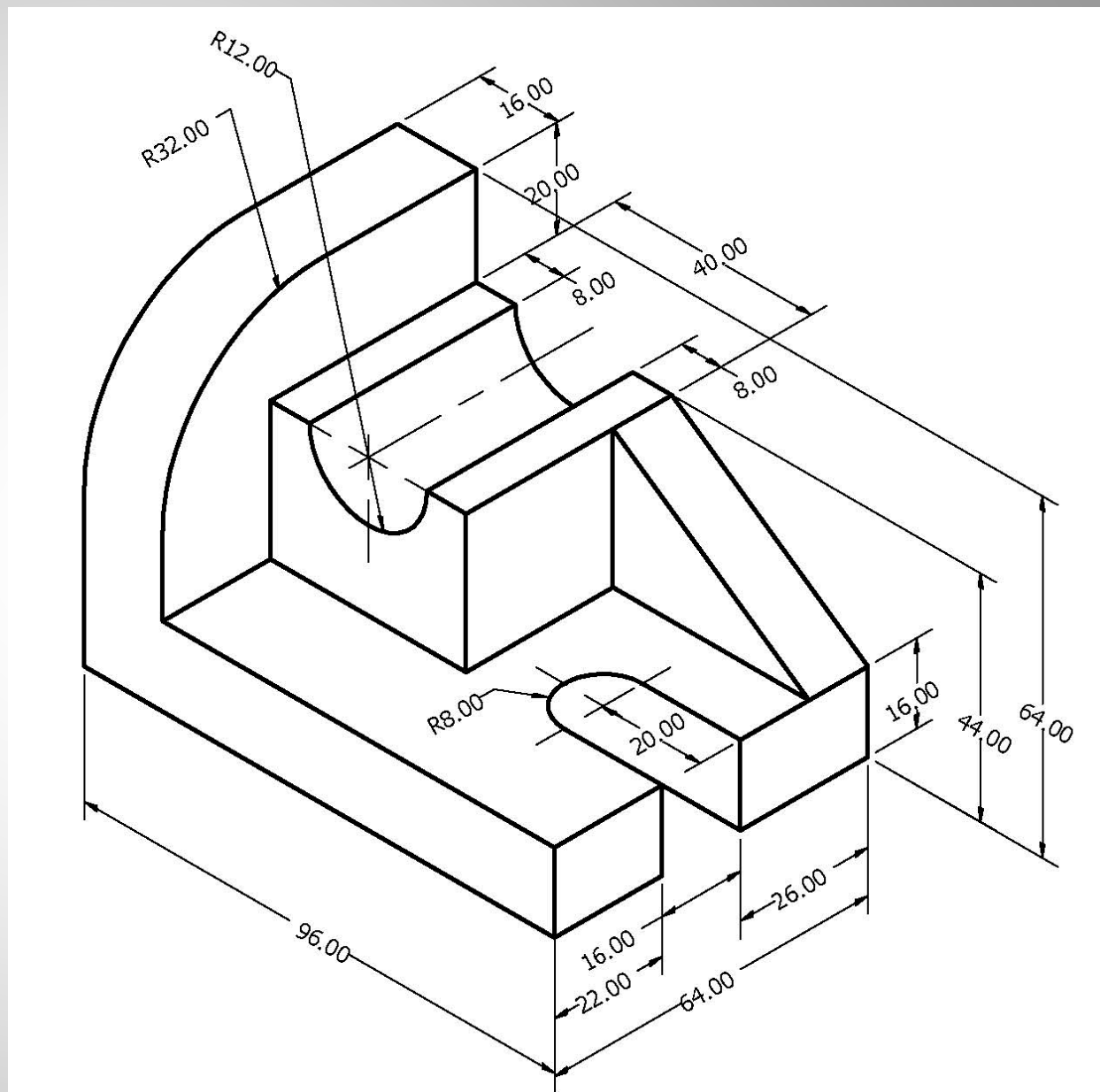
การบอกขนาดในภาพตัด

- การบอกขนาดในภาพตัดนั้นจะใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับการบอกขนาดในภาพออร์โทกราฟฟิก อย่างไรก็ตาม การสร้างภาพตัดแล้วบอกขนาดจะช่วยให้ผู้เขียนแบบไม่ต้องบอกขนาดกับเส้นประในรูป
- วิธีการบอกขนาดที่เหมาะสมที่สุดคือการบอกขนาดจากนอกชิ้นงาน เหมือนกับการบอกขนาดบนภาพฉายออร์โทกราฟฟิก แต่หากมีความจำเป็นผู้เขียนแบบอาจบอกขนาดภายในชิ้นงาน แต่ต้องเว้นเส้นลายตัดไม่ให้ทับเส้นบอกขนาด และตัวเลขบอกขนาด
- ในบางกรณี อาจมีการใช้มาตราส่วนขยายเพื่อแสดงลักษณะพิเศษของภาพตัด การบอกขนาดจะไม่เพิ่มค่าตัวเลขขยายตามมาตราส่วน แต่ยังคงแสดงค่าจริงที่วัดได้จากชิ้นงาน

การบอกขนาด ในภาพไอโซเมตริก

เพื่อให้ผู้อ่านแบบเข้าใจลักษณะโดยรวมของชิ้นงานได้ง่ายขึ้น ผู้เขียนแบบสามารถเพิ่มเติมการบอกขนาดบนภาพไอโซเมตริกได้ เพื่อการสื่อสารในการผลิต โดยการเขียนเส้นต่อและเส้นบอกขนาดบนระนาบเดียวกับผิวที่ต้องการบอกขนาด และวางอยู่ด้านนอกภาพชิ้นงาน

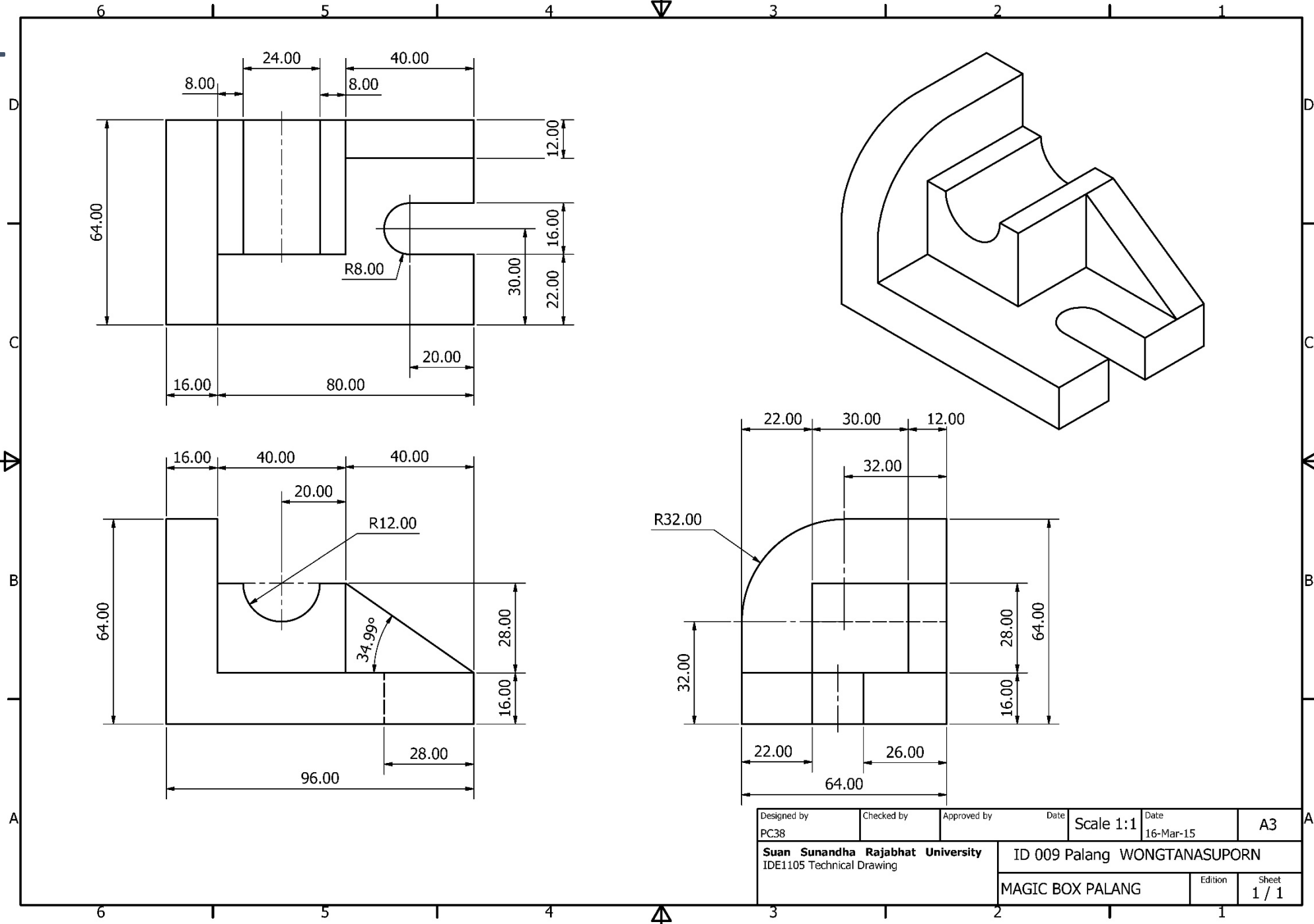

ASSIGNMENT

ให้ผู้เรียนฝึกเขียนแบบต่อไปนี้ลงบนกระดาษขนาด A3 โดยเลือกมาตราส่วนที่เหมาะสม (หน่วยเป็น มิลลิเมตร)

เกณฑ์การให้คะแนน

- 1 ความถูกต้อง ของขนาดและสัดส่วน
- 2 ความถูกต้อง การใช้เส้น สัญลักษณ์
- 3 ความสะอาด ปรารถนิต
- 4 สมบูรณ์ ครบถ้วน สามารถสื่อสารได้

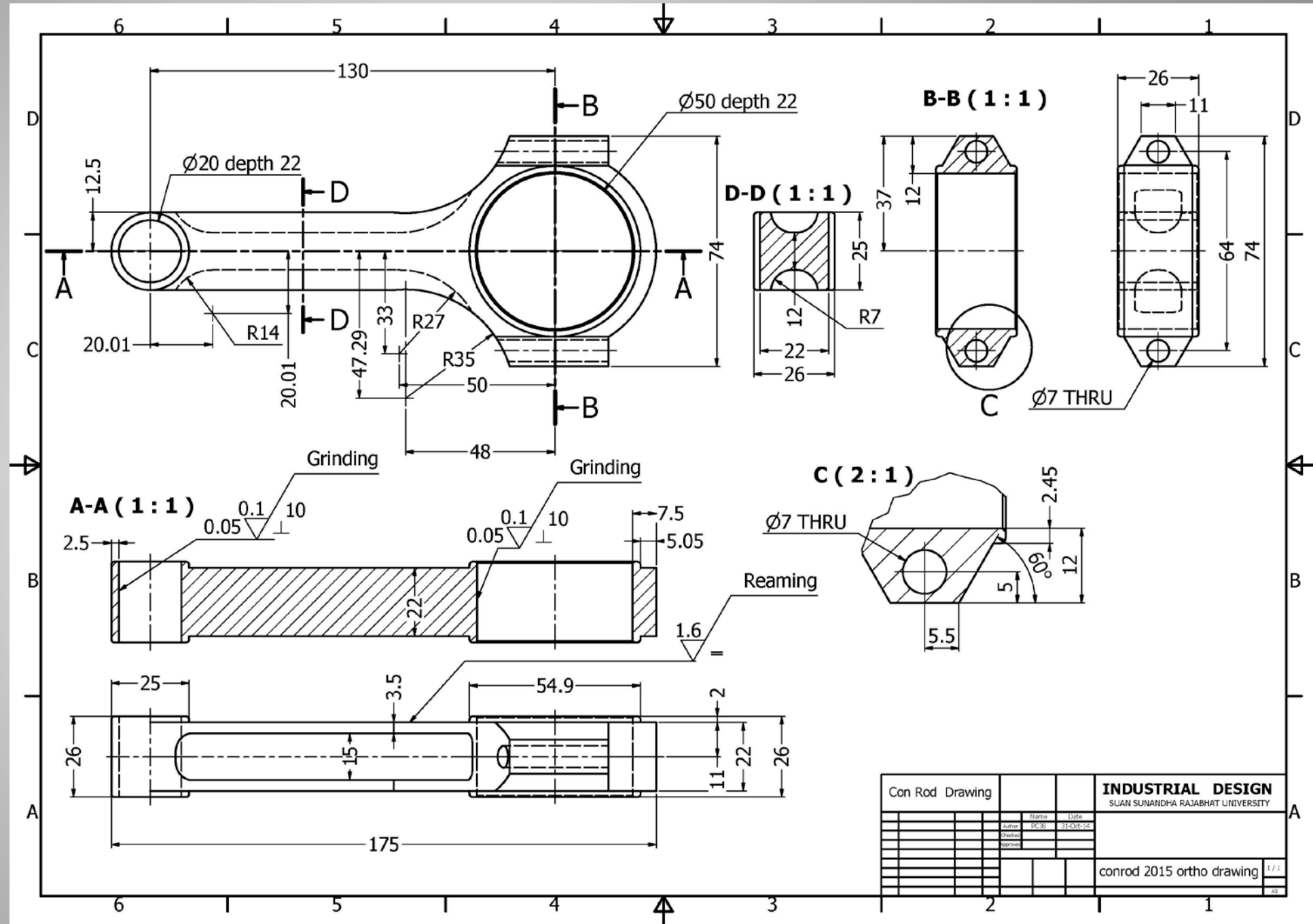

HOMWORK

ให้ผู้เรียนฝึกเขียนแบบต่อไปนี้ลงบน
กระดาษขนาด A3 โดยเลือกมาตราส่วนที่
เหมาะสม (หน่วยเป็น มิลลิเมตร)

เกณฑ์การให้คะแนน

- 1 ความถูกต้อง ของขนาดและสัดส่วน
- 2 ความถูกต้อง การใช้เส้น สัญลักษณ์
- 3 ความสะอาด ปรกติ
- 4 สมบูรณ์ ครบถ้วน สามารถสื่อสารได้

Con Rod Drawing		INDUSTRIAL DESIGN	
		SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY	
Name	Date		
Author DC 30	31-Oct-15		
Checked			
Approved			
		conrod 2015 ortho drawing 1/1	